

**ITÄ-SUOMEN HOVIOIKEUDEN
TOIMINTAKERTOMUS
2019**

Sisälllys

1	PRESIDENTIN KATSAUS	3
1.1	Käräjäoikeusverkoston uudistaminen	3
1.2	Lainkäyttö ja sitä tukeva toiminta	4
1.3	Organisaatio	5
1.4	Henkilöstö.....	6
1.5	ICT- ja muista työjärjestelyistä	7
1.6	Toimitilat	8
1.7	Kiitokset.....	8
2	TIETOA HOVIOIKEUDESTA	9
2.1	Yleistä	9
2.2	Itä-Suomen hovioikeuspiirin käräjäoikeudet ja niihin kuuluvat kunnat.....	9
3	HENKILÖKUNTA	10
3.1	Yleistä	10
4	LAINKÄYTTÖTOIMINTA	10
4.1	Kaikkiin hovioikeuksiin saapuneet ja annetut asiat vuonna 2019.....	10
4.2	Itä-Suomen hovioikeuteen saapuneet asiat vuosina 2015 - 2019	11
4.3	Itä-Suomen hovioikeuden annetut ratkaisut vuosina 2015 - 2019.....	11
4.4	Viipymistilasto 1.1.–31.12.2019	11
4.5	Pääkäsittelyt ja matkakäräjät vuonna 2019	12
4.6	Saapuneet asiat käräjäoikeuksittain ja asiaryhmittäin vuonna 2019.....	12
4.7	Saapuneiden asioiden laatu	12
4.8	Käräjäoikeuksien ratkaisujen pysyvyys ratkaisustunnoittain vuonna 2019 annetuista ratkaisuista	13
4.9	Muutoksenhaku korkeimpaan oikeuteen	14
4.10	Korkeimman oikeuden myöntämät valitusluvat	14
4.11	Tulokset ja taloudellisuus vuosina 2015-2019	14
5	MUU TOIMINTA.....	15
5.1	Hallinto	15
5.2	Sisäinen valvonta.....	15
5.3	Hovioikeus antoi kertomusvuoden aikana seuraavat lausunnot	16
5.4	Koulutus.....	16
5.5	Kirjasto.....	17
5.6	Tiedotus.....	17
5.7	Käräjäoikeuksien tarkastus.....	18
5.8	Työterveyshuolto ja työsuojelu	18

5.9	Työhyvinvointi ja virkistystoiminta.....	19
5.10	Kunnia- ja ansiomerkit.....	19

1 PRESIDENTIN KATSAUS

1.1 Käräjäoikeusverkoston uudistaminen

Vuoden 2019 alusta voimaan tullut käräjäoikeusverkoston rakennemuutos vähensi käräjäoikeuksien määrän 27:stä 20:een. Käräjäoikeuksia yhdistettiin siten, että käräjäoikeuksien määrä väheni hovioikeuspiireittäin Helsingissä kuudesta kolmeen, Rovaniemellä viidestä kolmeen sekä Turussa ja Vaasassa kummassakin viidestä neljään. Uudistus ei vähentänyt Itä-Suomen hovioikeuden tuomiopiirin käräjäoikeuksien määrää eikä muuttanut tuomiopiirejä. Uudistus koski näiden käräjäoikeuksien sisäisiä rakenteita ja tehtäviä.

Etelä-Karjalan, Etelä-Savon, Kymenlaakson ja Pohjois-Savon käräjäoikeuksien kansliat muualla kuin päätoimipaikalla lakkautettiin.

Käytännössä muutos on toteutettu vasta Etelä-Savon käräjäoikeudessa, jossa Savonlinnan kanslian toiminta on päättynyt. Käräjäoikeudella on Savonlinnassa edelleen istuntopaikka, kaksi istuntosalia ja tarvittavat muut toimitilat sekä kahden haastemiehen työpaikka.

Etelä-Karjalan käräjäoikeuden Imatran kanslian toiminta on päättynyt huhtikuun lopussa 2020, kun käräjäoikeus sai toukokuun alussa käyttöönsä uudet toimitilat Lappeenrannan keskustassa.

Kymenlaakson käräjäoikeuden kansliatoiminta Kotkassa on päättynyt vuoden 2019 alussa. Muutoin käräjäoikeudella on edelleen toimintaa Kotkassa, jossa käräjäoikeudella on käytössään 2010-luvun alkupuolella kunnostetut toimitilat. Niiden vuokrasopimus päättyy lokakuun lopussa 2022. Kotkassa työskentelee toistaiseksi 21 työntekijää.

Pohjois-Savon käräjäoikeus toimii edelleen kolmella paikkakunnalla: Kuopiossa, Iisalmessa ja Varkaudessa. Toiminnan keskittäminen Kuopioon edellyttää riittävien ja asianmukaisesti varustettujen toimitilojen järjestämistä Kuopioon. Suunnittelu on ollut työn alla usean vuoden ajan, mutta lopullista ratkaisua asiassa ei ole tehty.

Rakennemuutoksessa sanotun lisäksi keskitettiin ulosotto- ja yrityssaneerausasiat Pohjois-Savon ja Päijät-Hämeen käräjäoikeuksiin sekä sotilasoikeudenkäynti- ja summaariset asiat Kymenlaakson käräjäoikeuteen. Merioikeusasioita ei käsitellä enää Etelä-Savon käräjäoikeudessa. Nämä asiat on keskitetty Ahvenanmaan ja Helsingin käräjäoikeuksiin.

1.2 Lainkäyttö ja sitä tukeva toiminta

Vuonna 2019 hovioikeuksiin saapui 8 453 asiaa ja annettiin ratkaisu 8 227 asiassa. Vuonna 2018 luvut olivat 8 316 ja 8 177. Saapuneiden asioiden määrä on noussut vuoden 2017 määrästä lähes 200:lla. Ratkaistujen asioiden määrä sen sijaan on pysynyt kolmen viime vuoden aikana melko samana.

Itä-Suomen hovioikeuteen kolmena viime vuonna saapuneiden ja ratkaistujen asioiden määrä on ollut noin 1 250 – 1 300 asiaa. Antamatta olevien asioiden määrä on laskenut hiljalleen ja oli viime vuoden lopussa 331. Kolmen tuomarin kokoonpanoa kohden määrä on noin 32 asiaa.

Pääkäsittelyjen määrä on jatkokäsittelylupajärjestelmän ja pääkäsittelyn järjestämisvelvollisuuden lieventämisen seurauksena laskenut ennen näitä uudistuksia olleesta noin 38 - 40 prosentista merkittävästi. Viime vuonna pääkäsittely toimitettiin 25 prosentissa hovioikeuksissa ratkaistuissa asioissa. Pääkäsittelyjen osuus ratkaisuistuista asioista kussakin hovioikeudessa on melko lähellä keskimääräistä 25 prosenttia. Vaihteluväli on 22,4 – 26,9 prosenttia. Helsingin hovioikeudessa asioiden laatu ja laajuus edellyttävät hieman keskimääräistä useammin pääkäsittelyn toimittamista kuin muissa hovioikeuksissa.

Keskimääräinen käsittelyaika hovioikeuksissa oli viime vuonna 5,8 kuukautta, pääkäsittelyasioissa 11,0 ja kirjallisen aineiston perusteella ratkaistavissa asioissa 4,1 kuukautta. Ajat ovat kasvaneet lievästi vuodesta 2018. Hovioikeuksien kesken ajoissa ei ole merkittäviä eroja lukuun ottamatta pääkäsittelyasioissa olevien muutaman kuukauden eroja. Itä-Suomen hovioikeudessa ajat olivat hieman keskimääräistä lyhyemmät: kaikissa asioissa keskimäärin 3,7, pääkäsittelyasioissa 7,3 ja kirjallisen menettelyn asioissa 2,7 kuukautta.

Vuotta vanhempien asioiden määrä oli vuoden lopussa kaikissa hovioikeuksissa yhteensä 515 ja Itä-Suomen hovioikeudessa 2. Koko vuoden aikana käsittelyaika täällä ylitti yhden vuoden 32 asiassa. Näistä 3 asiassa käsittelyaika oli yli 18 kuukautta. Viipyvässä asioissa tapaa olla kaiken aikaa muutama, joissa odotetaan korkeimman oikeuden ratkaisua tai joissa on muu hovioikeudesta riippumaton käsittelyä viivyttävä vaikutus.

Itä-Suomen hovioikeudessa jatkokäsittelyluvan piiriin kertomusvuonna ratkaistuista asioista kuului kokonaan noin 75 prosenttia. Näissä asioissa lupa evättiin noin 50 prosentissa. Kaikista ratkaistuista asioista epäämisprosentti oli noin 38. Hovioikeuksien kesken luvan epäämismäärät eivät vaihtelee merkittävästi.

Hovioikeudessa lainkäyttöhenkilöstön rakenne on tuomaripainotteinen. Henkilöstöresurssit olivat esittelijöiden kohdalla 12,7 ja tuomareiden kohdalla 31,8 henkilötyövuotta. Tuomareihin kuuluivat kaksi asesoria. Tuomaripainotteisuus on jo usean vuoden ajan merkinnyt sitä, että suurin osa asioista käsitellään ilman esittelijää. Kertomusvuonna asioista ratkaistiin kolmen tuomarin ja esittelijän kokoonpanossa 18 prosenttia ja muussa kokoonpanossa 82 prosenttia, pääosin kolmen tuomarin kokoonpanossa. Viimeksi mainitusta määrästä noin 4 prosentissa kokoonpanona on ollut yksi jäsen tai jäsen ja esittelijä. Jatkokäsittelylupajärjestelmän laajentamisen myötä jatkokäsittelyluvan epääminen on noussut ollen viime vuosina noin 38 prosenttia. Näissä asioissa esittelijöiden osallistuminen käsittelyratkaisujen valmisteluun ja esittelyyn ei ole tarkoituksenmukaista valmistelutyön vähäisyyden ja resurssien käytön kannalta. Yksittäisissä asioissa heidän osallistumisensa jatkokäsittelyluvan ratkaisua koskevaan työhön on aiheellista koulutuksellisista syistä. Sanotun lisäksi tuomarit tapaavat hoitaa ilman esittelijää asiat, joissa oikeusohjeet ja niiden soveltaminen ovat selvät, oikeuskäytäntö vakiintunut ja näytölliset kysymykset ovat tavanomaisia.

Hovioikeuden antamista ratkaisuksista haettiin valituslupaa korkeimmasta oikeudesta 257 asiassa. Muutoksenhakuprosentti oli 20 ja nousi edellisen vuoden luvusta 17,7:stä hovioikeuden antamista ratkaisuksista. Korkein oikeus myönsi valitusluvan 13 asiassa eli 5,0 prosentissa tehdyistä hakemuksista. Edellisenä vuonna luvut olivat 13 ja 5,9.

Viime vuonna korkein oikeus antoi 112 ennakkopäätöstä. Niistä 10 koski Itä-Suomen hovioikeuden ratkaisemia asioita. Hovioikeuden ratkaisua muutettiin kahdeksassa asiassa ja kahdessa asiassa ratkaisu pysytettiin.

Kun hovioikeuden lainkäyttö- ja muuta toimintaa tarkastellaan työtilastoista ilmenevien eri tekijöiden ja saadun palautteen perusteella, on todettavissa, että hovioikeus on selviytynyt tehtävistään hyvin. Henkilökunta hallitsee työnsä ammattitaidolla, yhteistyöllä ja hyvällä tuloksella. Hallinnon, informaation, kirjaamon, osastokanslian ja virastomestarin toiminta on asiantuntevaa ja sujuvaa. Hovioikeuden sisäinen yhteistyö ja tuki kaikkien toimintojen välillä sekä ulkoinen asiakas- ja muu palvelu ovat hyvällä tasolla. Laadukas ja tuloksellinen lainkäyttö perustuu vahvasti myös tähän.

Tavoitteena on säilyttää nykyinen hyvä tilanne vakaana. Perustuvat tekijät ovat riittävä henkilöstö kaikissa henkilöstöryhmissä sekä hovioikeuden kyky seurata ja kehittyä toimintaympäristön muutosten mukaisesti. Työn sisältö ja työhön kohdistuvat vaatimukset ovat muuttuneet merkittäväällä tavalla viimeisten runsaan 10 vuoden aikana. Asiakannassa aikaisempaa merkittävämmässä osassa ovat laajat ja vaikeat asiat. Asiakantaan on tullut uudenlaisia asioita. Lainkäytössä työn sisältö ja työhön kohdistuvat vaatimukset ovat muuttuneet merkittäväällä tavalla viimeisten runsaan 10 vuoden aikana. Kaikki nämä vaikuttavat työmme sisältöön ja vaativuuteen.

Osastokanslian, kirjaamon, hallinnon ja virastomestarin tehtävät ovat saaneet uusia tehtäviä ja toimintamuotoja. Samanaikaisesti henkilökuntaa on vähennetty usean viime vuoden aikana. Näihin haasteisiin on pyritty vastaamaan. Hovioikeudessa on tehty yhdistämisvaiheessa ja sen jälkeen lukuisia uudistuksia ja muutoksia, joilla on kevennetty, selkeytetty ja tehostettu työnkulkuja ja työmäärää sekä toisaalta lisätty vastuullisia itsenäisiä tehtäviä. Esimerkkinä viimeksi sanotusta on osastokanslian lainkäyttösihteerien vastuullinen ja itsenäinen tehtäväkokonaisuus asioiden valmisteluvaiheessa ja pääkäsittelyjen järjestämisessä. Yhtä lailla tuomareiden vastuu asioiden valmistelussa ja ratkaisujen laatimisessa ovat aikaisempaa merkittävämmässä asemassa. Vastaavia uudistuksia ja muutoksia ei ole enää tehtävissä siinä määrin, että henkilöstön vähentämistä voitaisiin pitää perusteltuna.

1.3 Organisaatio

Itä-Suomen ja Kouvolan hovioikeuksien yhdistämisessä 2014 hovioikeuden organisaatioksi tuli kaksi lainkäyttöosastoa ja kaksi osastokansliaa.

Vuoden 2019 alusta osastokansliat yhdistettiin yhdeksi kansliaksi, jota johtaa notaari lähiesimiehenä. Hänen tehtävänsä on monialainen ja vaativa. Hänellä on varahenkilö.

Vuoden 2020 alusta lainkäyttöosastot yhdistettiin yhdeksi osastoksi, jota johtaa osaston johtaja yhteistyössä osaston apulaisjohtajan kanssa. He tekevät kiinteää yhteistyötä osastokanslian notaarin kanssa. Saatujen kokemusten mukaan molemmat muutokset ovat vastanneet asetettuja tavoitteita.

Muutoin hovioikeuden organisaatio on pysynyt hovioikeuksien yhdistämisessä tehdyn järjestelyn mukaisena.

1.4 Henkilöstö

Hovioikeuden henkilöstömäärä on laskenut hovioikeuksien yhdistämisen jälkeisestä 76,9 henkilötyövuodesta vuoden 2019 henkilöstömäärään 65,6. Henkilötyövuosien määrä oli tuomareilla 31,8, esittelijöillä 12,7 ja kansliahenkilöstöllä 21,1. Tuomareihin kuului kaksi asessoria.

Hovioikeuden henkilöstömäärä on laskenut neljän viimeisen vuoden aikana 11,3 henkilötyövuodella vastaten 15 prosenttia. Ennen hovioikeuksien yhdistämistä 2014 Itä-Suomen ja Kouvolan hovioikeuksissa oli yhteensä 96 työntekijää. Vähennys tuosta kertomusvuoden määrään on 30,4 henkilötyövuotta. Kuluvaan vuonna 2020 henkilöstömäärä on 64,1 henkilötyövuotta.

Useiden muutosten seurauksena hovioikeuksiin saapuvien asioiden määrä on laskenut merkittävästi 2000-luvun ensimmäisen ja kuluvaan vuosikymmenen aikana. Esimerkiksi vuonna 2002 saapuneiden asioiden määrä oli 13 143 ja viime vuonna 8 453 asiaa. Hovioikeuksien henkilöstömäärä on myös laskenut huomattavasti; vuoden 2008 yhteensä 517 henkilötyövuodesta viime vuoden 427:ään eli 90 henkilöllä. Samassa ajassa hovioikeuksissa johtamistehtävissä olevien (presidentit, hovioikeudenlaamannit, joiden sijalla nykyisin ovat osaston johtajat, ja kansliapäälliköt) määrä on laskenut 12:lla. Vähennys vastaa suunnilleen yhtä kolmasosaa johtamishenkilöstöstä. Hovioikeuksien yhdistämisen ja organisaatiomuutosten vaikutus määrissä on ollut huomattava.

Esittelijöiden vaihtuvuus on ollut poikkeuksellisen vilkasta usean viime vuoden ajan. Näin oli myös kertomusvuonna. Uudet esittelijät tapaavat edistyä urallaan ja saada käräjätuomarin, hallinto-oikeustuomarin tai syyttäjän määräaikaisen virkasuhteen hoidettavakseen vuoden–kahden hovioikeudessa työskentelyn jälkeen. Vaihtuvuus on kuormittanut lainkäytön kansliahenkilöitä ja tuomareita sekä edellyttänyt jatkuvaa rekrytointia. Koska hovioikeuteen on hakeutunut päteviä nuoria juristeja, esittelijöiden vaihtuvuustilanteet on kyetty hoitamaan kohtalaisen hyvin.

Hovioikeuden henkilöstömäärä ja -rakenne vastaavat kohtuullisen hyvin nykyistä työmäärää. Jo usean vuoden ajan uutena piirteenä työssä on ollut se, että enenevässä määrin osa kaikkien työajasta kuluu muuhun kuin varsinaiseen perustyöhön. Uudet tehtävät ottavat aikaisempaa selvästi enemmän osan työajasta. Suuntaus on pysyvä kaikkien työnkuvissa ja on osa toimintakokonaisuutta. Tämä on tullut myös osaksi johtamista. Toimintaympäristön muutosten ja niiden vaikutusten ennakoimista sekä muun muassa työjärjestelyjen, työnkulkujen, toimenkuvien, työnjakojen ja koulutustarpeiden seuranta on tehtävä jatkuvasti. Tämä vaatii jatkuvaa sopeutumista, kouluttautumista ja uuden oppimista. Henkilöstö on vastannut näihin haasteisiin hyvällä vastuulla ja tuloksella.

Koronavirus-pandemia muutti tuomioistuinten toimintaa merkittäväällä tavalla maaliskuussa 2020. Hovioikeudessa lukuisa määrä pääkäsittelyjä peruutettiin ja siirrettiin pääosin kesän jälkeiseen aikaan. Tähän mennessä maaliskuu-kesäkuulle sovitusta pääkäsittelyistä on siirretty 51 asian käsittely 16.8.2020 jälkeiselle ajalle, pääosin syys-lokakuulle. Kiireellisesti käsiteltävissä asioissa istuntoja on toimitettu. Jonkin verran istuntoja on pidetty myös muissa asioissa, kun epidemiasta seuraavaa estettä tai riskiä ei ole todettu. Työn painopiste siirrettiin kirjallisen menettelyn asioihin ja pääkäsittelyasioiden etupainotteiseen valmisteluun. Suurin osa henkilökunnasta on etätyössä kotona. Tehdyin järjestelyin on pyritty siihen, että kykenemme selviytymään syksyyn ajoittuvasta työpaineesta.

1.5 ICT- ja muista työjärjestelyistä

Vuoden 2017 alkupuolella työskenteli hovioikeuden ja käräjäoikeuden tuomareista, syyttäjistä, asianajajista, julkisesta oikeusavustajasta, lupalakimiehestä ja näiden sihteereistä koottu yhteistyöryhmä ja sen jäsenistä muodostetut kolme alatyöryhmää. Ne kokosivat erityisesti asioiden käsittelyn eri vaiheissa ilmeneviä puutteita ja epäkohtia sekä tekivät ehdotukset hyvistä toimintatavoista. Työn tuloksena syntyi syyskuussa 2017 lainkäyttöhenkilökunnan koulutustilaisuudessa ja kansliahenkilökunnan yhteistoimintapäivässä esitetty yhteistyömuistio. Yhteistyöllä saatiin käyttöön toimintatapoja, jotka tehostavat ja edistävät asian niin muodollista kuin aineellista käsittelyä sekä vähentävät työtä.

Loppuvuonna 2017 aloitti työnsä hovioikeuden sisäinen työjärjestelytyöryhmä. Sen työn ja osaltaan myös keväällä 2017 hovioikeudessa toteutetun valtion tietojärjestelmien yhdenmukaistamisen tuloksena hovioikeudessa on käytössä sähköinen henkilö- ja osastokohtainen kalenteri istunnoista, esittelyistä, koulutuksista, yhteistyötilaisuuksista, lomista sekä muista poissaoloista ja menoista. Sähköinen kalenteri on osoittautunut hyvin käyttökelpoiseksi ja hyödylliseksi. Se vaatii kuitenkin lainkäyttöpuolen koordinoinnin ylläpitäjältä, osastokanslian notaarilta, hyvän osaamisen ja huomattavan suuren työmäärän. Tämä on onnistunut hyvin ja myönteisin kokemuksin.

Toiseksi työryhmä on yhteistyössä käräjäoikeuksien kanssa sopinut toimintatavoista, joilla käräjäoikeudessa oleva ja sinne saapuva oikeudenkäyntiaineisto siirretään verkkolevylle sähköiseen muotoon ja edelleen hovioikeuteen. Asiakohtaiset sähköiset kansiot ovat osoittautuneet monin tavoin käyttökelpoiksi ja hyödyllisiksi. Oikeudenkäyntiaineisto esitetään istunnossa ja esittelyssä sähköisessä muodossa. Ratkaisukonseptin sähköinen kierto on ollut täysimittaisessa käytössä vuoden 2020 alusta.

Keskeisessä asemassa järjestelyjen suunnittelussa ja toteutuksessa on ollut osastokanslian notaari Anja Vepsäläinen. Hänen näkemyksensä suunnittelussa ja toteutuksessa on ollut perustuvassa asemassa. Uudistuksen mukana on ollut vahvasti koko henkilökunta.

Työskentelymahdollisuudet ja vaihtoehtoiset toimintatavat ovat lisääntyneet sähköisten järjestelmien myötä, vaikka niiden valtakunnallisessa käyttövarmuudessa ja käytettävyydessä on parantamista. Uudistuksen mahdollisuuksien kokeilut ovat edistäneet työskentelyä.

Selostetut uudistukset ovat osoittautuneet onnistuneiksi ylipäätään sekä ovat erityisen tarpeellisia ja hyödyllisiä nyt, kun olemme koronapandemian vuoksi pääosin etätyössä ja istunnoissa etäyhteydellä kuulemiset ovat arkipäivää. Kirjallisen menettelyn asioissa esittelyt hoidetaan pääosin skype-yhteydellä. Henkilöstön osaamisen taso sähköisten työmenetelmien käytössä oli jo ennen etätyöskentelyyn siirtymistä kasvanut hiljalleen. Viimeisten kahden kuukauden aikana taidot ovat kohentuneet merkittävästi ja yhteistyö etäyhteyksillä onnistuu hyvin.

Hovioikeuden ja hovioikeuden tuomiopiirissä Etelä-Karjalan, Pohjois-Karjalan ja Päijät-Hämeen käräjäoikeuksien istuntosaleissa sekä Kymenlaakson käräjäoikeuden kahdessa istuntosalissa on hyvä ICT-varustelu oikeudenkäyntiaineiston sähköistä esittämistä varten. Istunnoissa tällainen toimintamahdollisuus helpottaa merkittävästi oikeudenkäyntiaineiston esittämistä ja lyhentää käsittelyaikaa.

1.6 Toimitilat

Hovioikeuden toimitilat Kuopiossa kahdessa rakennuksessa on kunnostettu, kalustettu ja varustettu asianmukaisesti vuosina 2015 ja 2016 sekä 2018 ja 2019. Vuoden 2020 kesällä tehtävän rakennusten sisäpiha-alueen kunnostuksen jälkeen kokonaisuus on hyvässä ja toimivassa kunnossa.

Kouvolan istuntopaikassa hovioikeus toimi vuoden 2014 syksystä vuoden 2019 elokuuhun saakka Oikeus- ja poliisitalossa noin 670 neliömetrin tiloissa, jotka olivat jääneet tyhjilleen Kymenlaakson käräjäoikeudelta, kun kiinteistöasiat vuoden 2010 alusta siirrettiin maanmittauslaitokselle. Kun summaariset asiat keskitettiin hovioikeuden tuomiopiirissä Kymenlaakson käräjäoikeuteen 1.9.2019, käräjäoikeus tarvitsi sanotut tilansa takaisin. Hovioikeus sai elokuussa 2019 käyttöönsä Oikeus- ja poliisitalosta noin 70 neliömetrin tilat, jotka kunnostettiin ja kalustettiin kesällä 2019 monitoimitiloiksi. Niissä on työpaikka kuudella tuomarilla, kahdella esittelijällä ja kahdella lainkäyttösihteerillä. Istuntopaikkaan ohjataan käsiteltäväksi pääasiassa Kymenlaakson ja Päijät-Hämeen käräjäoikeudesta saapuvat asiat, joissa pyydetään pääkäsittelyn toimittamista. Pääkäsittelyt toimitetaan Kymenlaakson käräjäoikeuden tiloissa pääosin Kouvolassa ja osaksi Kotkassa sekä Päijät-Hämeen käräjäoikeudessa Lahdessa. Järjestelyllä vähennetään matkakäräjiä ja palveleaan oikeudenhoidon tarpeita alueellisesti. Järjestelyllä on merkitystä myös niin hovioikeuden kuin kaakkoisen Suomen käräjäoikeuksien henkilöstön rekrytoinnin kannalta. Istuntopaikka on täyttänyt sille asetetut tavoitteet hyvin.

1.7 Kiitokset

Esitän sydämelliset kiitokseni hovioikeuden henkilökunnalle, myös kertomusvuonna pois siirtyneille, ammattitaitoisesta ja vastuullisesta työskentelystä sekä hyvästä yhteistyöstä. Lämpimät kiitokseni hyvästä yhteistyöstä käräjäoikeuksien ja muiden oikeudenhoidon toimijoiden kanssa ja erityisesti siitä yhteistyöstä, jota on tehty oikeudenhoidon laadukkaan ja tarkoituksenmukaisen toteutumisen hyväksi. On ollut ilo saada työskennellä kanssanne useiden vuosien ajan. Kaikesta jää hyvä muisto tuleville vuosille, kun jään pois työelämästä vuoden lopulla.

Kuopiossa 25.5.2020

Pertti Nieminen

Presidentti

2 TIETOA HOVIOIKEUDESTA

2.1 Yleistä

Itä-Suomen hovioikeus, entiseltä nimeltään Viipurin hovioikeus, on perustettu vuonna 1839. Toimittuaan 100 vuotta Viipurissa hovioikeus siirtyi talvisodan johdosta Heinolan kautta Kuopioon vuonna 1940. Hovioikeuden nimi muutettiin 2.3.1945 annetulla asetuksella Itä-Suomen hovioikeudeksi.

Kouvolan hovioikeus aloitti toimintansa vuonna 1978 ja sen tuomiopiiri muodostettiin pääosin Itä-Suomen hovioikeuden eteläisestä osasta. Itä-Suomen hovioikeus ja Kouvolan hovioikeus yhdistettiin uudeksi Itä-Suomen hovioikeudeksi 1.4.2014 lukien. Näin hovioikeuksien lukumäärä väheni kuudesta viiteen.

Yhdistyneen hovioikeuden sijaintipaikka on Kuopio. Hovioikeudella on kuitenkin pysyvä istuntopaikka Kouvolaan ja siellä on viimeisen henkilömuutoksen jälkeen 10 työntekijää. Kouvolan istuntopaikassa käsitellään Kymenlaakson kärjäoikeudesta ja Päijät-Hämeen kärjäoikeudesta saapuvat muutoksenhakuasiat, joissa on pyydetty toimitettavaksi pääkäsitteily. Työmäärän tasaamiseksi sanottuun työnjakoon tehdään ajoittain tarpeellisia muutoksia. Istuntopaikka sijaitsee Kouvolan Oikeus- ja poliisitalossa.

2.2 Itä-Suomen hovioikeuspiirin kärjäoikeudet ja niihin kuuluvat kunnat

Etelä-Karjalan kärjäoikeus: Imatra, Lappeenranta, Lemi, Luumäki, Parikkala, Rautjärvi, Ruokolahti, Savitaipale, Taipalsaari (asukasluku 31.12.2018 yhteensä 128 756)

Etelä-Savon kärjäoikeus: Enonkoski, Heinävesi, Hirvensalmi, Joroinen, Juva, Kangasniemi, Mikkeli, Mäntyharju, Pertunmaa, Pieksämäki, Puumala, Rantasalmi, Savonlinna, Sulkava (asukasluku 31.12.2018 yhteensä 144 615)

Kymenlaakson kärjäoikeus: Hamina, Iitti, Kotka, Kouvola, Miehikkälä, Virolahti (asukasluku 31.12.2018 yhteensä 168 201)

Pohjois-Karjalan kärjäoikeus: Ilomantsi, Joensuu, Juuka, Kitee, Kontiolahti, Lieksa, Liperi, Nurmes, Outokumpu, Polvijärvi, Rääkkylä, Tohmajärvi (asukasluku 31.12.2018 yhteensä 162 240)

Pohjois-Savon kärjäoikeus: Iisalmi, Kaavi, Keitele, Kiuruvesi, Kuopio, Lapinlahti, Leppävirta, Pielavesi, Rautalampi, Rautavaara, Siilinjärvi, Sonkajärvi, Suonenjoki, Tervo, Tuusniemi, Varkaus, Vesanto, Vieremä (asukasluku 31.12.2018 yhteensä 244 602)

Päijät-Hämeen kärjäoikeus: Asikkala, Hartola, Heinola, Hollola, Kärkölä, Lahti, Orimattila, Padasjoki, Sysmä (asukasluku 31.12.2018 yhteensä 200 629)

Hovioikeuspiirin asukasluku 31.12.2018 oli 1 050 043.

Yhteenlaskettu asukasluku 31.12.2017 oli 1 056 134.

Yhteenlaskettu asukasluku 31.12.2016 oli 1 065 346.

Yhteenlaskettu asukasluku 31.12.2015 oli 1 069 326.

Yhteenlaskettu asukasluku 31.12.2014 oli 1 074 054.

3 HENKILÖKUNTA

3.1 Yleistä

Hovioikeuden toimintaa johtaa hovioikeuden presidentti. Presidenttinä toimii Pertti Nieminen. Lainkäyttöasioiden ratkaisemista varten Itä-Suomen hovioikeudessa on kaksi osastoa. Vuoden 2020 alusta lukien on vain yksi osasto.

Osaston johtajina toimivat hovioikeudenlaamanni Riitta-Liisa Rautsi, 1.10.2019 alkaen hänen tilallaan hovioikeudenneuvos Minna Koskinen, sekä hovioikeudenneuvos Eero Antikainen. Osastoon kuuluu lisäksi hovioikeudenneuvoksia ja hovioikeuden esittelijöitä. Osastoon kuuluu myös notaari ja lainkäyttösihteeri. – Vuoden 2020 alusta yhden osaston johtajina toimivat hovioikeudenneuvos Eero Antikainen osaston johtajana ja hovioikeudenneuvos Minna Koskinen apulaisosastonjohtajana.

Vuoden 2017 alusta voimaan tulleen tuomioistuinlain nojalla Itä-Suomen hovioikeudessa on kaksi kolmen vuoden määräajaksi täytettävää asessorin virkaa. Asessorin virka on tuomarin virka, johon liittyy työssä oppimista ja koulutusta. Koulutuksen tavoitteena on syventää asessorin laintuntemusta ja oikeudellista osaamista sekä antaa hänelle hyvät valmiudet itsenäiseen oikeudelliseen ratkaisutoimintaan myös laajoissa ja vaikeissa asioissa.

Kouvolan istuntopaikan vastuuhenkilönä on 1.4.2014 alkaen toiminut hovioikeudenneuvos Aki Rasilainen. Hänen tehtävänä on yhdessä osaston johtajan ja istuntopaikan henkilöstön kanssa järjestää istuntopaikan toiminta toimintasuunnitelmassa määritellyllä tavalla.

Lisäksi hovioikeuden henkilökuntaan kuuluvat kansliapäällikkö, kirjaaja, apulaiskirjaaja, lainkäyttösihteeri, informaatikko, hallintosihteeri, talous- ja henkilöstösihteeri ja virastomestari. Hovioikeuden vakinaisen henkilökunnan määrä oli kertomusvuonna 65,6 ja on kuluvana vuonna 64,1 henkilötyövuotta. Vuonna 2015 hovioikeuden henkilöstömäärä oli 76,9 henkilötyövuotta. Ennen hovioikeuksien 1.4.2014 yhdistämistä Itä-Suomen ja Kouvolan hovioikeuksien henkilöstömäärä oli yhteensä 96 henkilötyövuotta. Lisäksi hovioikeudessa on ollut siviilipalveluksen suorittaja.

4 LAINKÄYTTÖTOIMINTA

4.1 Kaikkiin hovioikeuksiin saapuneet ja annetut asiat vuonna 2019

	Saapuneet asiat / lukumäärä
Turun hovioikeus	2017
Vaasan hovioikeus	1156
Itä-Suomen hovioikeus	1259
Helsingin hovioikeus	3065
Rovaniemen hovioikeus	956
Yhteensä	8453

	Annetut asiat / lukumäärä
Turun hovioikeus	2016
Vaasan hovioikeus	1144
Itä-Suomen hovioikeus	1291
Helsingin hovioikeus	2846
Rovaniemen hovioikeus	930
Yhteensä	8227

4.2 Itä-Suomen hovioikeuteen saapuneet asiat vuosina 2015 - 2019

	v. 2015	v. 2016	v. 2017	v. 2018	v. 2019
Rikosasioita	1060	914	837	846	843
Riita-asioita	468	363	344	329	323
Hakemusasioita	45	42	45	48	55
Ulosottoasioita	51	41	41	30	35
I asteen asioita	2	1	1	1	3
Yhteensä	1626	1361	1268	1254	1259

4.3 Itä-Suomen hovioikeuden annettut ratkaisut vuosina 2015 - 2019

	v. 2015	v. 2016	v. 2017	v. 2018	v. 2019
Rikosasioita	1074	987	887	819	855
Riita-asioita	429	470	332	338	341
Hakemusasioita	52	38	48	46	56
Ulosottoasioita	54	46	33	36	37
I asteen asioita	3	1	1	1	2
Yhteensä	1612	1542	1301	1240	1291

4.4 Viipymistilasto 1.1.–31.12.2019

Asiaryhmät	<= 3kk	3<= 6kk	6<= 9kk	9<=12 kk	12<=18kk	yli 18 kk	Lkm	Aika kk
Riita-asiat	184	76	35	32	12	2	341	4,1
Rikosasiat	444	222	123	49	16	1	855	3,8
I asteen asiat	1		1				2	5,3
Ulosottoasiat	28	6	2		1		37	2,3
Hakemusasiat	52	3		1			56	1,6
Yhteensä	709	307	161	82	29	3	1 291	3,7
Prosenttiosuus	54,9	23,8	12,5	6,4	2,2%	0,2		

Keskimääräinen käsittelyaika vuonna 2019 ratkaistuissa asioissa oli kolme kuukautta kaksikymmentäyksi päivää ja keskimääräinen käsittelyaika asioissa, joissa järjestettiin pääkäsittely, oli seitsemän kuukautta yhdeksän päivää.

Kertomusvuoden tavoitteena oli, että hovioikeus antaa ratkaisun 1 300 asiassa. Asioita saapui 1 259 kappaletta ja hovioikeus antoi ratkaisun 1 291 asiassa. Vuoden päättyessä yli vuoden vireillä olevia asioita oli kaksi ja ratkaisu oli antamatta 331:ssä vuonna 2019 saapuneessa asiassa.

Valmisteluistuntoja järjestettiin muutama.

4.5 Pääkäsittelyt ja matkakäräjät vuonna 2019

Hovioikeus toimitti pääkäsittelyn 304 asiassa, joka on noin 24 % ratkaistuista asioista. Matkakäräjiä tehtiin 24 asiassa.

4.6 Saapuneet asiat kärjäoikeuksittain ja asiaryhmittäin vuonna 2019

	E	H	R	S	U	Yhteensä	Prosenttiosuus
Etelä-Karjalan kärjäoikeus		4	93	40	5	142	11,3 %
Etelä-Savon kärjäoikeus		6	118	32		156	12,4 %
Kymenlaakson kärjäoikeus		4	101	41		146	11,6 %
Pohjois-Karjalan kärjäoikeus		2	167	46		215	17,1 %
Pohjois-Savon kärjäoikeus		7	232	102	25	366	29,1 %
Päijät-Hämeen kärjäoikeus		1	132	62	5	200	15,9 %
Muut	3	31				34	2,7 %
Yhteensä	3	55	854	323	35	1259	

E = Ensimmäisen asteen asiat, H = Hakemusasiat, R = Rikosasiat, S = Riita-asiat, U = Ulosottoasiat

4.7 Saapuneiden asioiden laatu

Kymmenen suurinta riita- ja rikosasioiden asiaryhmää vuonna 2019 olivat diaarin mukaan seuraavat:

Riita-asiat	kpl	osuus %
Velkajärjestelyasia	37	2,9 %
Vahingonkorvauslakiin perustuva riita-asia	36	2,9 %
Muuhun palvelussopimukseen, toimeksiantoon tai työntulossopimukseen perustuva velkomus	18	1,4 %
Lapsen huollosta tai tapaamisoikeudesta päättäminen	17	1,3 %
Työsuhteen irtisanomisesta tai purkamisesta aiheutuva riita	16	1,3 %
Lapsen huoltoa koskevan päätöksen muuttaminen	11	0,9 %
Muu kiinteistöä koskeva riita	9	0,7 %

Riita-asiat	kpl	osuus %
Muu työsuhdetta koskeva riita	9	0,7 %
Velkakirjaa perustuva saatava	7	0,6 %
Konkurssihakemus	6	0,5 %

Rikosasiat	kpl	osuus%
Pahoinpitely	96	7,6
Törkeä rattijuopumus	48	3,8
Törkeä pahoinpitely	47	3,7
Huumausainerikos	39	3,1
Rattijuopumus	38	3,0
Varkaus	35	2,8
Petos, lievä petos	30	2,4
Raiskaus, törkeä raiskaus, pakottaminen sukupuoliyhteyteen	30	2,4
Törkeä liikenneturvallisuuden vaarantaminen	29	2,3
Törkeä varkaus	22	1,7

Lisäksi saapui muun ohessa seuraavia asioita	kpl	osuus%
Pakkokeinoasia	47	3,7
Muu hakemusasia	42	3,3
Ulosottovalitus	33	2,6
Kantelu	29	2,3

Rikosasiat on merkitty diaariin vain ns. pääteon mukaan.

4.8 Käräjäoikeuksien ratkaisujen pysyvyys ratkaisustunnoittain vuonna 2019 annetuista ratkaisuista

RTkoodi		01	02	03	04	05	06	07	08	09	10	11	12	17	Muu	Yht.
Esittely	R	89	34	17	95	22	4	10	1	32	1	4	6	298		613
	S	22	11	6	26	5	7	37	5	9	1		1	156		286
	Muut	4	4	1	9		8	1		4		20	13	30	1	95
Yhteensä		115	49	24	130	27	19	48	6	45	2	24	20	484	1	994
Osuus %		11,6	4,9	2,4	13,1	2,7	1,9	4,8	0,6	4,5	0,2	2,4	2,0	48,7	0,1	Osuus %
Pääkäsitely	R	58	43	92	25	19				4		1				242
	S	12	7	22	4	4		1	4	1						55
Yhteensä		70	50	114	29	23		1	4	5		1				297
Osuus %		23,6	16,8	38,4	9,8	7,7		0,3	1,3	1,7		0,3				
Kaikkiaan		185	99	138	159	50	19	49	10	50	2	25	20	484	1	1291
Osuus %		14,3	7,7	10,7	12,3	3,9	1,5	3,8	0,8	3,9	0,2	1,9	1,5	37,5	0,1	

RT-koodit:

01	Ei muutettu
02	Muutettu vain perusteluja
03	Perusteluja ja lopputulosta muutettu näytön uudelleenarvioinnin johdosta
04	Perusteluja ja lopputulosta muutettu muusta syystä
05	Muutos koskee vain lopputulokseltaan ratkaisun epäolennaista osaa
06	Tutkimatta
07	Palautettu
08	Vahvistettu sovinto
09	Lausunnon antaminen rauennut
10	Jäänyt sillensä
11	1. asteen vaatimus hyväksytty
12	1. asteen vaatimus hylätty
17	Jatkokäsittelylupaa ei myönnetty

4.9 Muutoksenhaku korkeimpaan oikeuteen

Hovioikeus antoi vuonna 2019 ratkaisun yhteensä 1 291 asiassa. Kun valituslupapyyntöjä oli 257, muutoksenhakuprosentti oli 20,0 %.

Pyydetty valitusluvat asiaryhmittäin:

	2015	2016	2017	2018	2019
Rikosasioita	144	148	131	124	128
Riita-asioita	110	134	97	81	112
Hakemusasioita	5	1	7	3	3
Ulosottoasioita	20	14	10	11	14
Yhteensä	279	297	245	219	257

4.10 Korkeimman oikeuden myöntämät valitusluvat

Korkein oikeus myönsi Itä-Suomen hovioikeuden ratkaisemissa asioissa yhteensä 13 valituslupaa vuonna 2019. Näistä valitusluvista kahdeksan koski rikosasiaa, neljä riita-asiaa ja yksi hakemusasiaa. Valituslupa on myönnetty noin viidessä prosentissa haetuista luvista.

4.11 Tulokset ja taloudellisuus vuosina 2015-2019

	2015	2016	2017	2018	2019
Saapuneet asiat	1 626	1 361	1 268	1 254	1 259
Ratkaistut asiat	1 612	1 542	1 301	1 240	1 291
Siirtyneet asiat	562	381	350	364	333
Henkilöstömäärä (htv)	76,9	74,3	68,5	66,7	65,6
Jatkokäsittelylupaa ei myönnetty	284	518	449	464	472

	2015	2016	2017	2018	2019
Osuus ratkaistuista	18 %	34%	35 %	37 %	37 %
Taloudellisuus (€/työmäärä)	1 728 €	1 926 €	2 114 €	2 056 €	2 049 €
Tuottavuus (työmäärä/htv)	51	45	41	41	42

5 MUU TOIMINTA

5.1 Hallinto

Hovioikeuden hallinto- ja talousasioista vastaavat hovioikeuden presidentti ja kansliapäällikkö.

Johtoryhmä, johon kuuluvat presidentti, osaston johtajat, Kouvolan istuntopaikan edustaja ja kansliapäällikkö, kokoontui neljä kertaa. – Vuoden 2020 alusta johtoryhmään kuuluvat myös kansliapäällikön sijaisena toimiva hallintosihteeri ja osaston notaari.

Tuomareiden nimittämisjärjestelmään on kuulunut, että hovioikeuden lausunnon tuomarin viran hakijoista antaa lausuntovaliokunta. Siihen kuuluvat presidentti ja osaston johtajat sekä kansliapäällikkö esittelijänä. Kertomusvuoden aikana Itä-Suomen hovioikeuden lausuntovaliokunta antoi yhteensä viisitoista lausuntoa. – Vuoden 2020 alusta hovioikeudessa on säädettyjen lausuntojen valmistelemista varten toimikunta, johon kuuluvat presidentti puheenjohtajana, osaston johtaja, osaston apulaisjohtaja, vakinaisten tuomareiden keskuudestaan yhden kalenterivuoden määräajaksi kerrallaan valitsema vakinaisen tuomarin viran omaava tuomari sekä hänen varahenkilönsä. Esittelijänä toimii kansliapäällikkö.

Yhteistoiminnasta valtion virastoissa ja laitoksissa annettussa laissa tarkoitettuna viraston ja hovioikeuden henkilöstön välisenä yhteistoimintaelimenä toimii yhteistyökomitea. Yhteistyökomitea kokoontui vuoden aikana neljä kertaa.

5.2 Sisäinen valvonta

Hovioikeuden toiminta, toimintatavat ja hallinnolliset menettelyt perustuvat niitä koskeviin säädöksiin sekä työjärjestykseen ja toimintasuunnitelmaan. Hovioikeus seuraa tulosvastuullisena virastona määrärahojensa käyttöä.

Oikeusministeriön ja hovioikeuden välillä – ja vuodesta 2020 alkaen Tuomioistuinviraston ja hovioikeuden välillä – käytävissä vuotuisissa tulosneuvotteluissa sovitaan tulostavoitteet seuraavalle vuodelle. Hovioikeuden presidentti ja osaston johtajat seuraavat säännöllisesti tulostavoitteiden toteutumista, asioiden käsittelyn etenemistä ja käsittelyaikoja. Jokainen työntekijä vastaa oman työnsä laadusta ja tuloksellisuudesta tulos- ja kehityskeskusteluissa sovittujen tavoitteiden mukaisesti.

Lainkäyttötoiminnassaan hovioikeus pyrkii käsittelemään ja ratkaisemaan asiat lain- ja oikeudenmukaisesti, joutuisasti ja kohtuullisin kustannuksin. Hovioikeudessa on toiminnan kehittämiseen tähtäviä työryhmiä; parhaillaan oikeudenhoidon yhteistyöryhmä, työnkuluja tarkasteleva ryhmä ja viestintätyöryhmä. Hovioikeus pyrkii myös yhdessä yhteistoimintatahojen kanssa järjestettävien koulutus- ja neuvottelutilaisuuksin edistämään lainkäytön tasoa ja joutuisuutta.

Tuottavuusvaatimusten ja henkilökunnan vähentämisen vuoksi hovioikeudessa on välttämätöntä tarkastella jatkuvasti toiminnan laadullista tasoa sekä tehokkuutta ja taloudellisuutta. Toimintaympäristön muutosten johdosta on tehtävä kulloinkin tarpeelliseksi todettavat muutokset työnjaossa, työmenetelmissä, työnkuluissa ja muissa työjärjestelyissä, ammattitaidon parantamisessa, työhyvinvoinnin ylläpitämisessä ja muissa toiminnan perusasioissa.

Hovioikeus suorittaa sille kuuluvan käräjäoikeuksien valvontatehtävän kautta käräjäoikeuksien toimivuuden ja lainkäytön laadun varmistamistehtävää.

5.3 Hovioikeus antoi kertomusvuoden aikana seuraavat lausunnot

- Lausunto oikeusapu- ja edunvalvontaviraston perustamisesta koskevasta selvityksestä
- Lausunto henkilötodistelun vastaanottamisesta videotallenteelta hovioikeudessa
- Lausunto arviomuistiosta lähestymiskiellon valvonnan tehostamiseksi
- Lausunto asiakirjojen turvallisuusluokittelusta valtionhallinnossa koskevasta asetuksesta
- Lausunto rahanpesurikosdirektiivin täytäntöönpanoa valmistelleen työryhmän mietinnöstä
- Lausunto terveydenhuoltolain muuttamista koskevasta hallituksen esityksen luonnoksesta
- Lausunto Digi- ja väestötietovirastoa koskevista asetusluonnoksista.

5.4 Koulutus

Hovioikeudessa on koulutustoimikunta, jossa on edustettuina kaikki henkilöstöryhmät. Toimikunnan tehtävänä on kartoittaa toivomuksia hovioikeuden järjestämästä koulutuksesta ja olla mukana sen suunnittelussa. Toimikunta kokoontui vuoden aikana muutaman kerran.

Kertomusvuodeksi oli laadittu erillinen hovioikeuden koulutussuunnitelma.

Itä-Suomen hovioikeudella ja Itä-Suomen yliopistolla on sopimus yhteistyöstä koulutuksen järjestämiseksi hovioikeuden henkilökunnalle. Nyt voimassaoleva sopimus käsittää vuodet 2018 - 2020. Sopimusta on jatkettu vuosille 2021 - 2023. Näihin tilaisuuksiin on myös hovioikeuden yhteistyötahojen mahdollista osallistua. Koulutukset järjestään etäyhteyksin hovioikeuspiirin käräjäoikeuksiin.

Kertomusvuonna hovioikeuden ja yliopiston yhteistyönä järjestettiin seuraavat koulutustilaisuudet:

- Ihmiskauppa ja syyteneuvottelu, 18.3.2019
- Vahingonkorvaukset, erityisesti kärsimyksen korvaaminen, 2.9.2019
- Testamentin tulkinnasta ja tuomioistuinsovittelusta, 11.11.2019.

Lisäksi hovioikeudessa järjestettiin:

- Oikeudenkäyntikulujen korvausvelvollisuussäännökset ja niiden soveltaminen, 27.5.2019 / kouluttajina hovioikeudenneuvos Satu Saarensola ja ma. käräjätuomari Samuli Kulmala
- Käräjänotaaripäivä 22.11.2019

Lisäksi hovioikeudessa on järjestetty koulutusta uusille esittelijöille sekä ICT-koulutusta muun muassa Wordin käytöstä.

Hovioikeudessa on järjestetty vuoden aikana myös muutama lainkäytön iltapäivä ajankohtaisista aiheista. Henkilökunnalla oli lisäksi mahdollisuus osallistua videoyhteyden kautta muutamaa muualla järjestettyyn koulutustilaisuuteen.

5.5 Kirjasto

Hovioikeudella on kirjasto sekä Kuopiossa että Kouvolan istuntopaikassa. Kirjastot ovat pääasiassa hovioikeuden oman henkilökunnan käytössä, mutta kaukolainoja toimitetaan mahdollisuuksien mukaan myös muille tuomioistuimille.

Kirjastolla on käytössä PrettyLib-kirjastojärjestelmä, jossa kertomusvuoden lopussa oli vähän vajaa 22 000 nimikettä. Lisäksi hovioikeudessa on lehtikierron hoitamista varten PrettyCirc-lehtikierto-ohjelma.

Yhä suurempi osuus kirjastotietokantaan luetteloidusta materiaalista on saatavissa joko pelkästään sähköisessä muodossa tai sekä paperisena että sähköisenä.

5.6 Tiedotus

Sisäinen tiedotus

Kertomusvuonna pidettiin koko henkilökunnalle muutama tiedotus- ja kahvitilaisuus, joissa kerrottiin ajankohtaisista asioista. Kouvolan istuntopaikka osallistuu näihin tiedotustilaisuuksiin videoyhteyden avulla. Eri henkilöstöryhmillä oli lisäksi osastojen yhteistyötilaisuuksia sekä keskustelutilaisuuksia presidentin ja kansliapäällikön kanssa.

Sisäisessä tiedottamisessa käytetään pääasiassa hovioikeuden omaa erillisintraa. Lisäksi tiedottamisessa käytetään tarvittaessa sähköpostia.

Ulkoinen tiedotus

Viranomaisten toiminnan julkisuudesta ja hyvästä tiedonhallintatavasta annetun asetuksen 8 b §:ssä (380/2002) tarkoitetussa viestintäsuunnitelmassa määritellään ne perusteet, joiden mukaisesti hovioikeus toteuttaa sille laissa säädettyä viestintätehtävää. Viestintäsuunnitelman painopiste on hovioikeuden ulkoisessa viestinnässä. Viestintäsuunnitelma on muun muassa hovioikeuden kotisivuilla.

Hovioikeuden kirjaamo on tiedottanut hovioikeudessa vireillä olevista asioista ja hovioikeuden antamista yksittäisistä ratkaisuista silloin, kun tiedotusvälineet ovat tietoja pyytäneet. Lisäksi kansliapäällikkö on kysyttäessä tiedottanut asioista.

Hovioikeus julkaisi kertomusvuonna viisi Finlex-ratkaisua.

5.7 Käräjäoikeuksien tarkastus

Hovioikeudenneuvokset Heikki Hakkarainen ja Juha Palkamo sekä hovioikeuden esittelijä Anne Kangas ovat suorittaneet tarkastuksen Kymenlaakson, Etelä-Karjalan ja Pohjois-Karjalan käräjäoikeuksissa.

Tarkastus on toimitettu hovioikeuden työjärjestyksen mukaisesti ja se on painottunut käräjäoikeuden eri henkilöstöryhmien kanssa käytyihin keskusteluihin. Asiakirjojen tarkastusta ei ole tehty.

Tarkastuskäynneillä kaikkien henkilöstöryhmien kanssa on keskusteltu toimitilojen toimivuudesta ja turvallisuudesta, työilmapiiristä, työmäärän jakautumisesta, koulutusmahdollisuuksista, AIPA:an valmistautumisesta ja asioiden sähköisestä käsittelystä sekä tietojärjestelmien toimivuudesta. Kymenlaakson ja Etelä-Karjalan käräjäoikeuksissa on lisäksi keskusteltu rakennuudistuksesta sekä Kymenlaakson käräjäoikeudessa myös summaaristen asioiden keskittämisestä.

Käräjäoikeuksien laamannien, osastonjohtajien ja tuomareiden kanssa on keskusteltu erityisesti lainkäytön yhtenäisyydestä ja asioiden käsittelyn joutuisuudesta. Lainkäyttöhenkilökunnan kanssa on keskusteltu edellä mainittujen teemojen lisäksi muun muassa tietojen siirtymisessä Ritu-järjestelmästä täytäntöönpanoviranomaisille ilmenneistä ongelmista, uudistetusta todistelulainsäädännöstä, Follo-sovittelu-menettelystä, syyteneuvotteluun liittyvästä tunnustamisoikeudenkäyntimenettelystä ja syyteasioiden nopeasta käsittelystä.

Lisäksi on seurattu hovioikeuden työjärjestyksestä ilmeneviä seikkoja kuten oikeusperiaatteiden soveltamista, laintulkinnan yhdenmukaisuutta, ihmis- ja perusoikeuksien toteutumista sekä tuomioistuinharjoittelun järjestämistä.

Tarkastuskäynneistä on laadittu erillinen kertomus.

5.8 Työterveyshuolto ja työsuojelu

Henkilökunnan sairauspoissaolojen lukumäärä väheni 2 % edellisvuoteen verrattuna, jonka johdosta sairauspoissaolojen aiheuttamat kustannukset ja työterveyden kokonaiskustannukset vähenivät. Sairauspoissaolojen määrä on ollut hieman julkisen sektorin valtakunnallista tasoa alhaisempi.

Virastossa otettiin käyttöön perinteisten työterveyskäyntien rinnalle chat-palvelu, joka on nopeuttanut oman asian käsittelyä esimerkiksi reseptin uusimisiin, hoidon tarpeen arviointiin tai laboratoriotulosten läpikäyntiin liittyvissä asioissa.

Ikäryhmätarkastukset sovittiin tehtäväksi toimintavuonna 45-, 55-, 60- ja 65-vuotiaille.

Eriyistä huomiota toimintavuoden aikana kiinnitettiin työkykyriskiä aiheuttavien tekijöiden ennaltaehkäisyyn.

Valtakunnallisina tavoitteina olivat ylipainon, diabetesriskin sekä unihäiriöiden vähentäminen sekä toimivan työyhteisön tukeminen erityisesti työterveyspsykologin ohjauskäyntejä hyödyntämällä.

5.9 Työhyvinvointi ja virkistystoiminta

Työkyvyn ylläpitoon tähtävänä toimenä hovioikeus tarjosi henkilökunnalleen mahdollisuuden saada 10-20 kappaletta viiden euron arvoisia liikunta- ja kulttuuriseteleitä.

Keskiviikkoiltapäivisin Kuopiossa hovioikeuden tiloissa järjestettiin keppijumppaa. Kuopiossa henkilökunnalla oli mahdollisuus osallistua hovioikeuden tiloissa säännöllisesti toteutettuun hierontaan. Kuopiossa oli myös mahdollisuus osallistua keväällä ja syksyllä salibandyvuorolle sekä kesällä jalkapallovuorolle. Lisäksi hovioikeus osallistui joukkueellaan keväällä Tampereella pelattuun salibandyturnaukseen ja kesällä Vaasassa pelattuun jalkapalloturnaukseen, molempiin jälleen erinomaisella menestyksellä.

Kouvolan istuntopaikan henkilökunnalla oli talviliikuntapäivä maaliskuussa. Talviliikuntapäivään kuului retkiluistelua Kuusaanlammen jäällä.

Kuopion henkilökunnan virkistyspäivä järjestettiin 28.5.2019. Aamupäivällä henkilökunta osallistui hovioikeuden pihalla alkusammutuskoulutukseen, jossa opeteltiin tulen sammuttamista tukahduttamalla. Tämän jälkeen siirryttiin kävellen vastavalmistuneeseen Elämyskeskus Saanaan lounaalle. Lounaan jälkeen tutustuttiin kuopiolaisen olutpanimon RPS Brewing Oy:n tiloihin ja oluen valmistukseen.

Itä-Suomen hovioikeuden virkamiesyhdistys ry edisti tarkoituksensa mukaisesti hyvää yhteishenkeä hovioikeuden virkamiesten keskuudessa järjestämällä jäsenilleen virkistystapahtumia kertomusvuoden aikana. Jo lähes perinteeksi muodostunut pääsiäismunajahti toteutettiin hovioikeuden tiloissa Kuopiossa luonnollisesti juuri ennen pääsiäistä. Lisäksi virkamiesyhdistys varasi jäsenilleen Kuopion viinijuhlilta kokonaisen viinituvan 5.7.2019, jolloin esiintyjinä olivat J. Karjalainen, Ellinoora ja Happoradio. Viinijuhlilla autittiin musiikin lisäksi italialaisesta ruoasta ja viineistä.

Virkamiesyhdistyksen ja hovioikeuden yhteistyönä toteutettiin matka Haagiin ja Amsterdamiin 5.-8.9.2019. Ensimmäisenä päivänä Haagissa vierailtiin Kosovon erityisessä sotarikostuomioistuimessa ja syyttäjänvirastossa (Specialist Chambers and Specialist Prosecutor's Office). Toisena päivänä Haagissa vierailtiin tuomioistuinneuvostossa (Raad voor de Rechtspraak) ja kansainvälisessä rikostuomioistuimessa (International Criminal Court). Kolmantena päivänä oli mahdollisuus tutustua Amsterdamiin. Viimeinen päivä käytettiin matkustamiseen takaisin Kouvolaan ja Kuopioon.

Kouvolassa järjestettiin marraskuussa pikkujoulut hohtominigolfin ja saunomisen merkeissä. Pikkujouluissa nautittiin itse paistetusta joulukinkusta ja muusta hyvästä ruoasta sekä juomasta.

Virkamiesyhdistys ja hovioikeus järjestivät yhteistyössä pikkujoulut Kuopiossa hovioikeuden uudelleen remontoitun pääarakennuksen salitiloissa perjantaina 13. päivänä joulukuuta 2019. Pikkujouluissa nautittiin muun ohella cocktail-tyyppisestä ruoasta ja juomista sekä esittelijöiden ohjelmanumeroista. Loppuilta henkilökuntaa tanssitti musiikillaan bilebändi River Sound.

Kouvolassa nautittiin joululounas ravintola Rossossa 19.12.2019. Kuopiossa hovioikeuden ja Itä-Suomen hallinto-oikeuden yhteinen joululounas nautittiin pääarakennuksen salitiloissa 20.12.2019.

5.10 Kunnia- ja ansiomerkit

Tasavallan presidentti myönsi itsenäisyyspäivänä hovioikeudenneuvos Pirjo Soiniselle Suomen Valkoisen Ruusun I luokan ritarimerkin SVR R I ja lainkäyttösihteeri Jouni Taskiselle Suomen Valkoisen Ruusun I luokan mitalin SVR M I.

Lainkäyttösihteeri Anne Venäläinen sai virka-ansiomerkin.